

# Spis treści

|                                                                                                |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Rozdział 1. Definicja i struktura samooceny .....                                              | 9  |
| 1.1. Wybrane definicje samooceny.....                                                          | 9  |
| 1.2. Struktura samooceny.....                                                                  | 11 |
| 1.2.1. Samoocena jawna i utajona .....                                                         | 13 |
| 1.2.2. Atrybuty samooceny .....                                                                | 16 |
| 1.3. Samoocena optymalna .....                                                                 | 26 |
| 1.4. Samoocena jako motyw .....                                                                | 26 |
| Rozdział 2. Funkcje i mechanizmy regulowania samooceny .....                                   | 33 |
| 2.1. Funkcje samooceny .....                                                                   | 33 |
| 2.1.1. Samoocena jako ochrona przed lękiem .....                                               | 33 |
| 2.1.2. Samoocena jako ochrona przed stresem i niepowodzeniami.....                             | 34 |
| 2.1.3. Samoocena jako ochrona przed wykluczeniem społecznym.....                               | 34 |
| 2.1.4. Samoocena jako pomoc w realizacji celów .....                                           | 35 |
| 2.1.5. Samoocena jako zapewnienie optymalnej czujności .....                                   | 37 |
| 2.1.6. Funkcje samooceny – uwagi końcowe .....                                                 | 38 |
| 2.2. Mechanizmy regulowania samooceny .....                                                    | 38 |
| 2.2.1. Porównania społeczne.....                                                               | 38 |
| 2.2.2. Model utrzymania samooceny.....                                                         | 40 |
| 2.2.3. Redukowanie dysonansu poznawczego.....                                                  | 41 |
| 2.2.4. Autoafirmacja.....                                                                      | 43 |
| Rozdział 3. Źródła i rozwój samooceny .....                                                    | 47 |
| 3.1. Źródła samooceny .....                                                                    | 47 |
| 3.1.1. Psychologiczne źródła samooceny .....                                                   | 47 |
| 3.1.2. Biologiczne źródła samooceny.....                                                       | 49 |
| 3.2. Rozwój samooceny .....                                                                    | 51 |
| 3.2.1. Wysokość samooceny .....                                                                | 52 |
| 3.2.2. Stabilność samooceny .....                                                              | 54 |
| Rozdział 4. Polskie narzędzia i adaptacje metod pomiaru samooceny .....                        | 57 |
| 4.1. SES Morrisa Rosenberga.....                                                               | 58 |
| 4.2. CSEI Stanleya Coopersmitha .....                                                          | 60 |
| 4.3. MSEI Edwarda O'Briena i Seymoura Epsteina .....                                           | 61 |
| 4.4. CSES Andrew Paradise'a i Michaela Kernisa.....                                            | 63 |
| 4.5. Skala Samooceny Macieja Dymkowskiego (SSD) .....                                          | 64 |
| 4.6. Inwentarz Samowiedzy Sherwooda (ISC) .....                                                | 65 |
| 4.6.1. Kwestionariusz Samooceny Pamięci (Squire Subjective Memory<br>Questionnaire; SSMQ)..... | 66 |

|                                                                                                                           |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Rozdział 5. Konstrukcja oryginalnej wersji skali SLCS-R.....                                                              | 67 |
| 5.1. Podłoże teoretyczne .....                                                                                            | 67 |
| 5.2. Konstrukcja oryginalnych skal i ich właściwości psychometryczne.....                                                 | 70 |
| 5.2.1. Konstrukcja SLCS i właściwości psychometryczne narzędzia.....                                                      | 70 |
| 5.2.2. Konstrukcja SLCS-R i właściwości psychometryczne narzędzia ...                                                     | 72 |
| 5.3. Wybrane adaptacje skal SLCS i SLCS-R.....                                                                            | 75 |
| 5.3.1. Norweska wersja skali SLCS.....                                                                                    | 76 |
| 5.3.2. Holenderska wersja skali SLCS-R.....                                                                               | 77 |
| 5.3.3. Chińska wersja skali SLCS-R.....                                                                                   | 77 |
| Rozdział 6. Narzędzia wykorzystane w badaniach własnych dotyczących<br>trafności teoretycznej polskiej wersji SLCS-R..... | 79 |
| 6.1. Koncepcja analiz trafności.....                                                                                      | 79 |
| 6.2. Narzędzia do pomiaru temperamentu i cech osobowości .....                                                            | 82 |
| 6.2.1. Formalna Charakterystyka Zachowania – Kwestionariusz<br>Temperamentu (FCZ-KT).....                                 | 82 |
| 6.2.2. Kwestionariusz Temperamentu EAS-D .....                                                                            | 84 |
| 6.2.3. Skala Poszukiwania Doznań (SSS) .....                                                                              | 84 |
| 6.2.4. Inwentarz Osobowości NEO-FFI .....                                                                                 | 85 |
| 6.2.5. Kwestionariusz Osobowości Eysencka (EPQ-R) .....                                                                   | 85 |
| 6.2.6. Skala Pewności Siebie (SPS) .....                                                                                  | 86 |
| 6.2.7. Skala Orientacji Życiowej (SOC-29) .....                                                                           | 87 |
| 6.2.8. Kwestionariusz do Pomiaru Poczucia Kontroli (Delta).....                                                           | 87 |
| 6.2.9. Skala Umiejscowienia Kontroli (I/E) .....                                                                          | 88 |
| 6.2.10. Skala Uległości (GCS).....                                                                                        | 89 |
| 6.2.11. Polski Kwestionariusz Perfekcjonizmu Adaptacyjnego<br>i Dezadaptacyjnego (KPAD) .....                             | 89 |
| 6.2.12. Skala Poznawczego Domknięcia – skrócona wersja (SPPD).....                                                        | 90 |
| 6.2.13. Kwestionariusz Potrzeby Poznania (KPP).....                                                                       | 90 |
| 6.2.14. Kwestionariusz Narcyzmu (NPI).....                                                                                | 91 |
| 6.2.15. Inwentarz do Oceny Płci Psychologicznej (IPP) .....                                                               | 91 |
| 6.3. Narzędzia do pomiaru funkcjonowania emocjonalnego .....                                                              | 92 |
| 6.3.1. Inwentarz Stanu i Cechy Lęku (ISCL).....                                                                           | 92 |
| 6.3.2. Kwestionariusz Lęku Egzaminacyjnego (TAI).....                                                                     | 92 |
| 6.3.3. Kwestionariusz Poczucia Stresu (KPS) .....                                                                         | 93 |
| 6.3.4. Przymiotnikowa Skala Nastroju (UMACL) .....                                                                        | 93 |
| 6.3.5. Kwestionariusz Defensywnego Pesymizmu (KDP).....                                                                   | 94 |
| 6.3.6. Kwestionariusz Ruminacji (KR) .....                                                                                | 94 |
| 6.3.7. Kwestionariusz Kontroli Emocjonalnej (KKE).....                                                                    | 95 |
| 6.3.8. Skala Depresji (CES-D).....                                                                                        | 96 |
| 6.3.9. Skala Satysfakcji z Życia (SWLS).....                                                                              | 96 |
| 6.3.10. Test Orientacji Życiowej (LOT-R) .....                                                                            | 97 |
| 6.3.11. Skala Orientacji Pozytywnej (Skala P).....                                                                        | 97 |
| 6.3.12. Antycypacyjna Strategia Wzmacniania Samooceny (ASO) .....                                                         | 97 |
| 6.3.13. Skala Samoregulacji Promocyjnej i Prewencyjnej (SSPP) .....                                                       | 98 |
| 6.3.14. Skala Aprobaty Społecznej (SAS) .....                                                                             | 99 |

|                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|
| 6.3.15. Kwestionariusz Inteligencji Emocjonalnej (INTE) .....           | 100 |
| 6.3.16. Kwestionariusz Radzenia Sobie w Sytuacjach Stresowych (CISS) .. | 100 |
| 6.3.17. Kwestionariusz Ulegania Pokusom (KUP) .....                     | 101 |
| 6.4. Narzędzia do pomiaru funkcjonowania społecznego .....              | 102 |
| 6.4.1. Kwestionariusz nieśmiałości (KN) .....                           | 102 |
| 6.4.2. Kwestionariusz Agresji (BPAQ) .....                              | 102 |
| 6.4.3. Kwestionariusz Stylów Przywiązaniowych (KSP) .....               | 103 |
| 6.4.4. Kwestionariusz Kompetencji Społecznych (KKS) .....               | 104 |
| 6.4.5. Skale do pomiaru orientacji sprawczej i wspólnotowej .....       | 104 |
| 6.5. Narzędzia do pomiaru cech związanych z aktywnością .....           | 105 |
| 6.5.1. Skala Uogólnionej Własnej Skuteczności (GSES) .....              | 105 |
| 6.5.2. Kwestionariusz Nadziei na Sukces (KNS) .....                     | 106 |
| 6.5.3. Inwentarz Motywacji Osiągnięć (LMI) .....                        | 106 |
| 6.5.4. Skala Kompetencji Osobistej (KompOs) .....                       | 108 |
| 6.6. Narzędzia do pomiaru aktywności zawodowej .....                    | 109 |
| 6.6.1. Kwestionariusz Uzależnienia od Pracy (WART) .....                | 109 |
| 6.6.2. Kwestionariusz Wypalenia Zawodowego (MBI) .....                  | 109 |
| 6.6.3. Wielowymiarowy Kwestionariusz Oceny Pracoholizmu (WKOP) ..       | 110 |
| 6.7. Skala Wartości Rokeacha (SW) .....                                 | 110 |
| Rozdział 7. Konstrukcja polskiej wersji skali SLCS-R .....              | 113 |
| 7.1. Tłumaczenie .....                                                  | 113 |
| 7.2. Opis badanych prób .....                                           | 113 |
| 7.3. Podstawowe właściwości psychometryczne kwestionariusza SLCS-R ...  | 117 |
| 7.3.1. Statystyki opisowe skali SLCS-R .....                            | 117 |
| 7.3.2. Wyniki w kwestionariuszu SLCS-R a zmienne demograficzne .....    | 118 |
| 7.4. Rzetelność kwestionariusza SLCS-R .....                            | 121 |
| 7.5. Struktura czynnikowa kwestionariusza SLCS-R .....                  | 124 |
| 7.5.1. Konfirmacyjne analizy czynnikowe .....                           | 124 |
| 7.5.2. Eksploracyjne analizy czynnikowe .....                           | 127 |
| 7.6. Trafność kwestionariusza SLCS-R .....                              | 128 |
| 7.6.1. Trafność kryterialna diagnostyczna .....                         | 128 |
| 7.6.2. Trafność teoretyczna .....                                       | 131 |
| 7.6.3. Trafność różnicowa .....                                         | 158 |
| 7.6.4. Analiza różnic międzygrupowych .....                             | 162 |
| 7.7. Podsumowanie .....                                                 | 163 |
| Rozdział 8. Stosowanie kwestionariusza SLCS-R .....                     | 165 |
| 8.1. Procedura badania .....                                            | 165 |
| 8.2. Obliczanie wyników .....                                           | 165 |
| 8.3. Interpretacja psychometryczna wyników .....                        | 166 |
| 8.4. Interpretacja psychologiczna wyników .....                         | 170 |
| 8.5. Zastosowanie kwestionariusza SLCS-R .....                          | 171 |
| Literatura cytowana .....                                               | 173 |
| Spis tabel .....                                                        | 205 |
| Skala odczuć wobec własnej osoby i poczucia własnej kompetencji .....   | 207 |